

--	--

Програма за користење на средствата од Инструментот за предпристапна помош за рурален развој на Европската Унија (ИПАРД) за период 2007-2013 година

ДЕЛОВЕН ПЛАН

За

Мерка 1012 Група на инвестиции за овошни насади

10121 Набавка на опрема, систем за наводнување и потпорна конструкција

Износ на планираната инвестиција **414.331,50** денари со вклучен ДДВ

377.669,22 денари без вклучен ДДВ

Потпис/печат.....

Деловниот план е изготвен со поддршка од страна на:	
Име и презиме на лицето или службеникот на АПРЗ кој го изготвил Деловниот план:	
Потпис:	
Печат:	

1. РЕЗИМЕ НА ДЕЛОВЕН ПЛАН

Назив/Име и презиме на барателот	
Назив на инвестицијата	Набавка на опрема, систем за наводнување и потпорна конструкција
Вкупна вредност на инвестицијата	414.331,50
Критериум за успешноста на инвестицијата:	
-Нето сегашна вредност (NPV)	904 880
-Интерна стапка на рентабилност (IRR)	46,83%
-Период на враќање на инвестицијата (RP)	3 години

1.1 Податоци за инвестицијата

1.1.1 Локација на фармата

Овошните насади се наоѓаат во КО. _____ и КО. _____. Тие се во сопственост и се користат од страна на инвеститорот и се со површина од 1,02 ха.

1.1.2 Организациона структура и капацитети на инвеститорот

Инвеститорот не поседува сопствена механизација за примарна обработка на почвата и истата ја изнајмува но планира во најбрза иднина да ја набави.

За извршување на работните активности ќе биде ангажиран инвеститорот заедно со членовите на семејството, а дополнителна работна сила во вид на сезонски работници ќе биде потребна само во текот на бербата и режењето.

1.1.3 Цел на инвестирањето

Набавка на мулчер Елите Л160 со кардан, атомизер 340л Агромеханика Крањ, поставување на систем за наводнување капка по капка и поставување на потпорна конструкција на овошен насад со круши на површина од 4697 м².

1.1.4 Термински план за остварување на инвестицијата

Инвеститорот е подготвен да инвестира веднаш после одобрувањето на апликацијата за ИПАРД.

1.1.5 Вредност на инвестицијата

ВКУПНА ВРЕДНОСТ НА ИНВЕСТИЦИЈАТА

Показател	Денари	€	Структура
Постојани средства	414 332	6 737	72,02%
Обртни средства	160 993	2 618	27,98%
Вкупно	575 325	9 355	100,00%

1.1.6 Извори на финансирање

ИЗВОРИ И УСЛОВИ НА ФИНАНСИРАЊЕ

Извор на средства	Износ во денари	Износ во €	Структура во %
Сопствено учество	575 325	9 355	100
Вкупно	575 325	9 355	100

1.1.7 Економски век на проектот

- 5 години

1.1.8 Показатели на деловни резултати

- Натурални показатели (вкупно годишно производство)

Вид на производ	Количина
Јаболка	15 000
Круши	15 000

- Економски показатели

Вид на производ	Количина	Единечна вредност	Износ во денари
Јаболка	15 000	15	225 000
Круши	15 000	35	525 000
Вкупно			750 000

2 ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКА АНАЛИЗА

2.1 Опис на технолошкиот процес и план за производство на круши и јаболка

Јаболкото е овошен вид со најширок ареал на распространетост. Тоа е најважна континентална култура застапена во сите делови на светот, најмногу во Европа, а најмалку во Африка. Според производството, прометот и потрошувачката, во светот се наоѓа на трето место, веднаш после цитрусите и бананите. Според употребната вредност на плодовите во свежа или преработена состојба го завзема првото место.

Во Р.Македонија е најзастапен овошен вид како во површина така и во производство на свежи плодови. Годишното производство на јаболка во нашата земја во последните неколку години се движи од 70 до 80 илјади тони, со тенденција за зголемување на површините со нови насади, особено покрај езерските реони на Преспа, Охрид и Струга каде што климатските услови се најповолни, но и во другите реони во земјата каде што може да се одгледува.

Крушата исто така во Р. Македонија беше доста распространет вид на овошје, но во последните 15 тина години заради појавата на болести уништен е голем дел од насадите. Ова овоштие е доста барано на пазарите ширум Европа и држи доста стабилна цена на светскиот пазар. Последните 2-3 години се прават напори за повторно враќање на крушата во нашата земја.

Климата, почвата и економските услови имаат пресудно значење за одгледувањето на јаболкото и крушата. Од климатските карактеристики, меѓу другите треба да се споменат: температурата на воздухот, годишните врнежи, критичните ниски температури за цветните папки, цветовите и др. Критични ниски температури за јаболкото и крушата во период на мирување изнесуваат од -25 до -30 °Ц, за цветните папки од $-0,75$ до $-3,85$ °Ц, за цветовите од $-1,65$ до $-2,20$ °Ц. Јаболкото и крушата успеваат на длабоки, средно тешки и умерено влажни (илести и илесто песокливи почви). РН вредноста треба да се движи во границите помеѓу 5,5 и 6,5. Местоположбата по можност да биде заштитена од силни ветрови.

Водечка сорта во јаболковите насади во нашата земја е Ајдаред со процентуална застапеност од околу 70 %. Други сорти кои се одгледуваат во плантажните насади се Златен делишес, Чадел, Мутцу, Јонаголд, Грени смит. Преспективни сорти се: Ревена, Шампион, Флорина, Ентерпрајс, Гала, Ред чив, Рубин стар, Бребурн, Фухи, Голд чиф и др. За крушите сорти кои најчесто се застапени на нашето подрачје се: Кантарка, Вилјамовка, Санта Марија, Бутира и др.

Одгледувањето на јаболкови и крушови овошни насади е процес во кој инвеститорот треба да има познавања во повеќе свери.

За постигнување на високи и на квалитетни приноси, во овоштарското производство, големо значење има комплексната примена на агротехнички мерки. Во овој систем од мерки, посебно значење и улога има исхраната на овошките, односно употребата на ѓубриња. Во овоштарското производство со ѓубрењето се постигнува правилен развој на овошките, редовно плодносење и оптимални приноси со висок квалитет.

Заради нестручната и ненавремена примена на ѓубривата се појавуваат негативни појави кои се манифестираат со:

- Намалена родност;
- Слаб квалитет;
- Појава на физиолошки промени и др.

Неправилната исхрана кај овошките ги зголемува условите за појавување на физиолошки промени кои се изразени со:

- Деформации на лисјата и на плодовите;
- Предвремено паѓање на лисјата;
- Појава на горки дамки на плодовите;
- Појава на некротични ткива кај лисјата;
- Гниење на плодовите;
- Калирање на плодочувалиштата;
- Нарушување на животната средина.

2.1.1 Влијание на хранливите материи врз остварувањето на приносите

Исхраната на овошките има за цел да ги подобри хемиските, физичките, биолошките и другите својства на почвата. Јаболката и крушите се одгледуваат 20-30 години и рационално ги користат хранливите материи од почвата.

За нормална вегетативна активност и за одвивање на животните функции, овошките користат повеќе видови хранливи материи. Нив ги обезбедуваат од воздухот, од водата и од почвата. Нивното потекло може да биде од органско и од неорганско производство.

Поради намалување на сточниот фонд, исхраната на јаболката и крушите е насочена кон употреба на вештачките ѓубрива.

Овие ѓубрива ги задоволуваат основните потреби од хранливи материи, но поради редовната употреба ги влошуваат физичките и биолошките својства на почвата.

При недостаток на арско ѓубре, во овоштарството можат да се користат и други органски материи како што се:

- Компост;
- Слама;
- Тева;
- Струготини од дрва;
- Тресет;
- Лисја од шумски растенија и други органски материи.

2.1.2 Препораки за употреба на ѓубрива

Внесувањето на хранливите материи во почвата се врши во две фази:

- *во период на мирување на вегетација;*
- *во период на активната вегетација.*

Во периодот на мирување на вегетацијата есен-зима се употребуваат органски и тешко растворливи комбинирани ѓубрива. Најдобри резултати се постигнуваат кога ѓубрењето во насадите се извршува на есен по паѓањето на лисјата со длабоко заорување.

Во периодот на вегетација се вршат дополнителни ѓубрења најчесто со единечни ѓубрења на два до три наврати според потребите на овошките или на растојание од 30-40 дена.

Внесувањето на ѓубривата се врши на повеќе начини и тоа:

- со расфрлање по цела површина (рачно и со ѓубре растурачи);
- во бразди (со депозитор);
- кружно околу овошките;
- со наводнување (фертиригационо);
- ѓубрење преку лисјата (фолијарно).

2.1.3 Заклучоци за исхрана на јаболката и крушите

- Со правилна исхрана на јаболката и крушите се постигнуваат високи приноси со добар квалитет.
- Се добиваат добро обоени плодови, примамливи за потрошувачите.
- Се подобрува исхраната на јаболката и крушите за макро и микро елементи.
- Се подобрува складишната вредност на плодовите.
- Се намалува појавата на физиолошките промени.
- Се намалува појавата на горки дамки.
- Се рационализира употребата на ѓубриња.
- Се намалуваат загубите на хранливи елементи кои се измиваат во почвата.
- Се зачувува еколошката средина.
- Се намалува загадувањето на водите со фосфор, нитрати, нитрити и др.
- Се зголемува приносот по хектар со поволен сооднос на класното спрема вонкласното јаболко и круша.
- Се зголемува профитот на фарма.
- Се зголемува животниот стандард на семејствата.
- Се зголемува интересот на младинците за занимавање со овоштарството.

3. ФИНАНСИСКА АНАЛИЗА

ПОСТОЈАНИ (ОСНОВНИ) СРЕДСТВА

Показател	Денари	€	%
Мулчер Елите Л 160 кла со кардан	144 525	2 350	35
Атомизер 340 л Агромеханика Крањ	89 175	1 450	22
Систем за наводнување и монтажа	26 568	432	6
Потпорна конструкција и монтажа	154 064	2 505	37
Вкупно	414 332	6 737	100

ИНВЕСТИЦИОНО ОДРЖУВАЊЕ

Показател	Вредност во денари	Премија во %	Износ во денари
Мулчер Елите Л 160 кла со кардан	144 525	1,5	2 168
Атомизер 340 л Агромеханика Крањ	89 175	1,5	1 338
Систем за наводнување и монтажа	26 568	1,5	399
Потпорна конструкција и монтажа	154 064	1,5	2 311
Вкупно			6 215

ОСИГУРУВАЊЕ

Постојано (основно) средство	Вредност	Премија во %	Износ
Мулчер Елите Л 160 кла со кардан	144 525	2	2 891
Атомизер 340 л Агромеханика Крањ	89 175	2	1 784
Систем за наводнување и монтажа	26 568	2	531
Потпорна конструкција и монтажа	154 064	2	3 081
Вкупно			8 287

МАТЕРИЈАЛНИ И НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ НА РАБОТЕЊЕ

ПОТРЕБЕН МАТЕРИЈАЛ	Единечна мерка	Вкупно материјали	Единечна цена	Вкупно денари	Вкупно €
1. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ					
ПОТРОШЕНИ СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ					
1.1. Основен материјал				271 500	4 415
Нафта	л	500	63	31 500	512
Заштитни средства (пестициди)	л	150	1 000	150 000	2 439
Вештачко Ѓубриво	кг	90	1 000	90 000	1 463
1.2. Помошен материјал				5 000	81
1.3. Други материјални трошоци				16 800	273
Трошоци за енергија	Месеци	12	1 000	12 000	195
Трошоци за вода	Месеци	12	400	4 800	78
Вкупно материјални трошоци				293 300	4 769

2.НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ		
Осигурување	8 287	135
Инвестиционо одржување	6 215	101
Вкупно нематеријални трошоци	14 502	236
ВКУПНО (1+2)	307 802	5 005

Во материјални трошоци спаѓаат трошоците за репроматеријали потребни за нормално одвивање на производствениот процес.

АМОРТИЗАЦИОНЕН ПЛАН И ОСТАТОК ОД ВРЕДНОСТА

Постојани средства	Мулчер Елите Л 160 кла со кардан	Атомизер 340 л Агромеханика Крањ	Систем за наводнување и монтажа	Потпорна конструкција и монтажа	Вкупно
Основица за амортизација	144 525	89 175	26 568	154 064	260 268
Амортизациона стапка (%)	10,0	10,0	10,0	10,0	/
Годишни износи во векот на проектот					
Година 0	/	/	/	/	0
Година 1	14 453	8 918	2 657	15 406	41 433
Година 2	14 453	8 918	2 657	15 406	41 433
Година 3	14 453	8 918	2 657	15 406	41 433
Година 4	14 453	8 918	2 657	15 406	41 433
Година 5	14 453	8 918	2 657	15 406	41 433
Вредности на крајот на векот					
Исправка на вредноста	72 263	44 588	13 284	77 032	207 166
Сегашна вредност	72 263	44 588	13 284	77 032	207 166

При пресметка на амортизацијата како основица за пресметка се зема набавната вредност на основното средство и се множи со законски пропишаната стапка на амортизација.

ВКУПЕН ПРИХОД

Вид на производ	Количина	Единечна вредност	Износ во денари	Износ во €
Јаболка	15 000	15	225 000	3 659
Круши	15 000	35	525 000	8 537
Вкупно			750 000	12 195

ПЛАТИ НА ВРАБОТЕНИ

Квалификациона структура	Број на работници	Месечна нето плата	Месечна бруто плата	Годишен износ
В С П	1		0	100 000
Сезонски работници	3		0	30 000
Вкупно	4	/	/	130 000

ПРЕСМЕТКА НА ПОТРЕБНИ ОБРТНИ СРЕДСТВА

Вид на обртни средства	Вкупна годишна потреба	Број на врзани денови	Коефициент на обрт	Потребни обртни средства
А. ОБРТНИ СРЕДСТВА				199 721
1. Трајни обртни средства				
1.1. Залихи на сировини и репроматеријали	293 300	15	24	12 221
1.2. Залихи на недовршено производство	750 000	15	24	31 250
1.3. Залихи на готови производи	375 000	30	12	31 250
2. Други обртни средства				
2.1. Средства на жиро сметка	750 000	30	12	62 500
2.2. Побарувања	750 000	30	12	62 500
Б. ИЗВОРИ ОД ТЕКОВНО РАБОТЕЊЕ				38 728
1. Добавувачи	293 300	30	12	24 442
2. Амортизација	41 433	30	12	3 453
3. Бруто плати	130 000	30	12	10 833
В. ПОТРЕБНИ ОБРТНИ СРЕДСТВА (А - Б)				160 993

ВКУПНА ВРЕДНОСТ НА ИНВЕСТИЦИЈАТА

Показател	Денари	€	Структура
Постојани средства	414 332	6 737	72,02%
Обртни средства	160 993	2 618	27,98%
Вкупно	575 325	9 355	100,00%

**БИЛАНС НА УСПЕХОТ ВО ГОДИНА НА
НОРМАЛНО КОРИСТЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ**

Показател	Денари	Структура
1.1.Приходи од продажба	750 000	100,00%
1.2.Други приходи	0	0,00%
2.Трошоци	479 235	63,90%
2.1.Материјални трошоци	293 300	39,11%
2.1.1.Основен материјал	271 500	36,20%
2.1.2.Помошен материјал	5 000	0,67%
2.1.3.Други материјални трошоци	16 800	2,24%
2.2.Трошоци за осигурување	8 287	1,10%
2.3.Трошоци за инвест.одржување	6 215	0,83%
2.4.Трошоци за вработени	130 000	17,33%
2.5.Амортизација	41 433	5,52%
2.6.Трошоци за камати	0	0,00%
2.7.Други трошоци	0	0,00%
3.Добивка пред оданочување	270 765	36,10%
4.Загуба пред оданочување	0	0,00%
Даноци и придонеси од добивка	40 615	5,42%
5.Добивка по оданочување	230 150	30,69%
6.Загуба по оданочување	0	0,00%
Вонредни приходи	0	0,00%
Вонредни расходи	0	0,00%
Добивка за финансиска год.	230 150	30,69%
Загуба за финансиска година	0	0,00%

**ЦЕНА НА ЧИНЕЊЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО ВО ГОДИНА
НА НОРМАЛНО КОРИСТЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ**

Показател	Денари	€	Структура
2.Трошоци	479 235	7 792	63,90%
2.1.Материјални трошоци	293 300	4 769	39,11%
2.1.1.Основен материјал	271 500	4 415	36,20%
2.1.2.Помошен материјал	5 000	81	0,67%

2.1.3.Други материјални трошоци	16 800	273	2,24%
2.2.Трошоци за осигурување	8 287	135	1,10%
2.3.Трошоци за инвест.одржување	6 215	101	0,83%
2.4.Трошоци за вработени	130 000	2 114	17,33%
2.5.Амортизација	41 433	674	5,52%
2.6.Трошоци за камати	0	0	0,00%
2.7.Други трошоци	0	0	0,00%
Даноци и придонеси од добивка	40 615	660	5,42%
ПОЛНА ЦЕНА НА ЧИНЕЊЕ	519 850	8 453	69,31%
РАЗВОЈНА ЦЕНА НА ЧИНЕЊЕ	750 000	12 195	100,00%
НЕТО АКУМУЛАЦИЈА	230 150	3 742	30,69%

ФИНАНСИСКИ ТЕК НА ПРОЕКТОТ

Години од економски век	ПРИЛИВ			ОДЛИВ					
	Вкупен приход	Извори на финансирање	Остаток од вредноста на проектот	Инвестиција	Трошоци	Плати	Даноци и придонеси	Обврски по кредити	НЕТО ПРИЛИВ
0	0	575 325	0	575 325	0	0	0	0	0
1	750 000	0	0	0	293 300	130 000	40 615	0	286 085
2	750 000	0	0	0	293 300	130 000	40 615	0	286 085
3	750 000	0	0	0	293 300	130 000	40 615	0	286 085
4	750 000	0	0	0	293 300	130 000	40 615	0	286 085
5	750 000	0	368159,07	0	293 300	130 000	40 615	0	654 244

ЕКОНОМСКИ ТЕК НА ПРОЕКТОТ

Години од економски век	ПРИЛИВ	ОДЛИВ				
	Вкупен приход	Инвестиција	Трошоци	Плати	Даноци и придонеси	НЕТО ПРИЛИВ
0	0	575 325	0		0	- 575 325
1	750 000	0	293 300	130 000	40 615	286 085
2	750 000	0	293 300	130 000	40 615	286 085
3	750 000	0	293 300	130 000	40 615	286 085
4	750 000	0	293 300	130 000	40 615	286 085
5	1 118 159	0	293 300	130 000	40 615	654 244

СТАТИЧКА ОЦЕНКА

Показател	Вредност на показателот
1. Вкупни приходи по вработен во денари	187 500
2. Акумулативност	40,00%
3. Бруто плати по работник	32 500
4. Економичност на производство	1,56
5. Репродуктивна способност	0,47
6. Капитална опременост на раб. место	143 831
7. Рентабилност	0,56
8. Квалификациона структура на вработените	25%

ПЕРИОД НА ВРАЌАЊЕ НА ВЛОЖУВАЊАТА

Година во векот на проектот	Нето приливи од од економскиот тек	Кумулатив на нето приливи
0	-575325	-575325
1	286085	-289240
2	286085	-3155
3	286085	282931

НЕТО СЕГАШНА ВРЕДНОСТ НА ПРОЕКТОТ

Година	Нето прилив	Дисконтен коэффициент за R= 6%	Дисконтиран нето прилив
0	-575325	1,0000000	-575325
1	286085	0,9433962	269892
2	286085	0,8899964	254615
3	286085	0,8396193	240203
4	286085	0,7920937	226606
5	654244	0,7472582	488889
Нето сегашна вредност			904880
Релативна нето сегашна вредност			157,28%

ИНТЕРНА СТАПКА НА РЕНТАБИЛИТЕТОТ

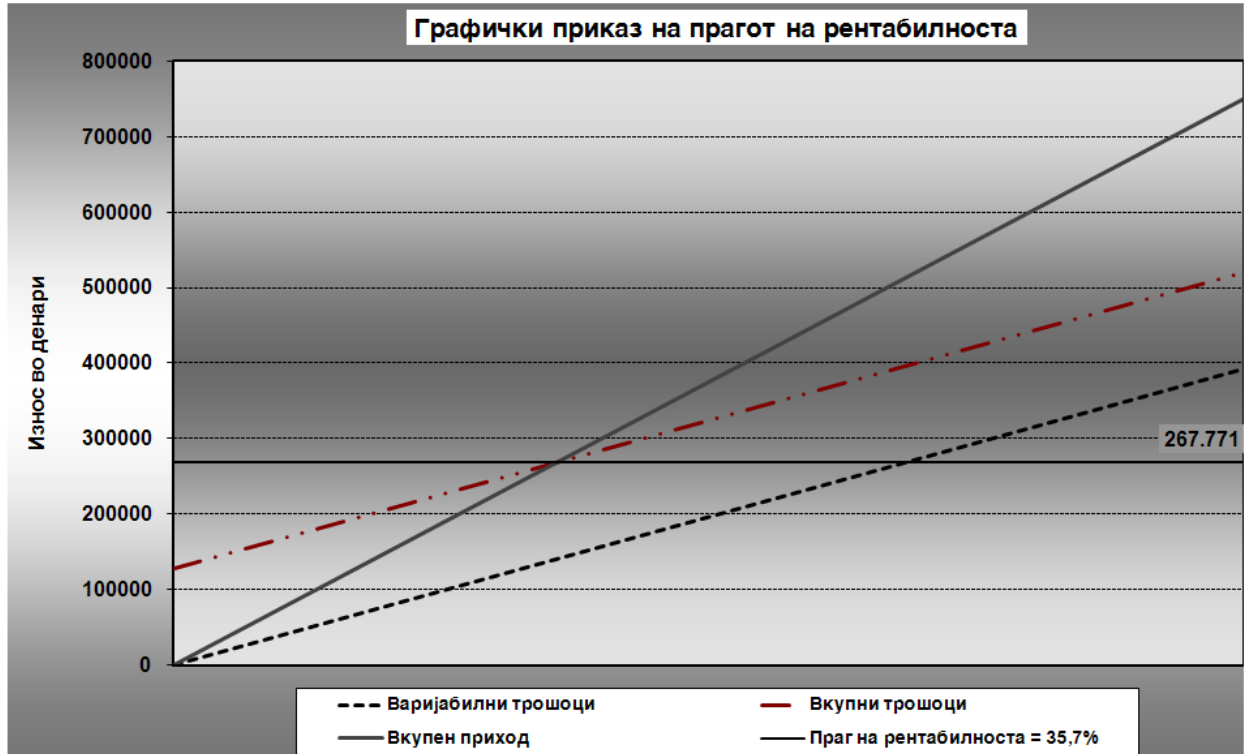
Година	Нето прилив	Коефициент при P= 46%	Дисконтиран нето прилив	Коефициент при P= 47%	Дисконтиран нето прилив
0	- 575 325	1,000000	- 575 325	1,000000	- 575 325
1	286 085	0,684932	195 949	0,680272	194 616
2	286 085	0,469131	134 211	0,462770	132 392
3	286 085	0,321323	91 926	0,314810	90 062
4	286 085	0,220084	62 963	0,214156	61 267
5	654 244	0,150743	98 622	0,145684	95 313
C(+ или -)			8346		-1675
ИСП=					46,8308%

АНАЛИЗА НА ОСЕТЛИВОСТА НА ИНВЕСТИЦИЈАТА

ПРЕСМЕТКА НА ПРАГОТ НА РЕНТАБИЛНОСТА

Показател	Структура во %		Износ во денари	
	Фиксни	Варијабилни	Фиксни	Варијабилни
Материјални трошоци	5	95	14 665	278 635
Трошоци за осигурување	30	70	2 486	5 801
Трошоци за инвест.одржување	30	70	1 864	4 350
Трошоци за вработени	30	70	39 000	91 000
Амортизација	90	10	37 290	4 143
Трошоци за камати	100	0	0	0
Други трошоци	30	70	0	0
Даноци и придонеси од добивка	80	20	32 492	8 123
Вкупни трошоци			127 797	392 052
Вкупен приход				750 000
Покритие				230 150
Праг на рентабилност				35,70%

1. Осетливост на промени во инвестицијата	555,47%
2. Осетливост на промени во продажни цени	30,69%
3. Осетливост на промени во набавни цени	78,47%

ЗАКЛУЧОК

Од предходно изнесените економски показатели може да се заклучи дека инвестицијата уште во третата година ќе биде вратена и дека е економски оправдана, па затоа препорачуваме оваа инвестиција да биде одобрена.